

Incentivazione Promocja udziału MŚP w europejskiej działalności normalizacyjnej

W 2005 roku małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) zatrudniały 75 milionów ludzi, czyli dwie trzecie całego sektora prywatnego w Europie. Pomimo ich dużego znaczenia dla gospodarki zaangażowanie małych i średnich przedsiębiorstw w opracowywanie norm europejskich jest znikome. Jednocześnie podlegają one, podobnie jak duże korporacje, bezpośredniemu wpływowi wyników działalności normalizacyjnej, tj. zharmonizowanym normom europejskim. Państwa członkowskie oraz krajowe organizacje normalizacyjne czynią wysiłki, aby zmniejszyć tę rozbieżność. Wraz z powołaniem Komisji Ochrony Pracy i Normalizacji (KAN) Niemcy weszły na drogę zmierzającą do poprawy przepływu informacji na temat europejskiej działalności normalizacyjnych do partnerów społecznych, a więc również do małych i średnich przedsiębiorstw, jak i do włączenia tych grup do europejskiej działalności normalizacyjnej. Fakt, że KAN został uznany za jeden z 23 szczególnie udany przykład dobrych praktyk w dziedzinie promocji zaangażowania MŚP w normalizację europejską, jest jednocześnie uznaniem dla wysiłków wszystkich, którzy w KAN angażują się w to zadanie.

Ulrich Becker
Przewodniczący KAN
Ministerstwo Pracy i Spraw Socjalnych Niemiec

INDICE

MAŁE I ŚREDNIE PRZEDSIĘBIORSTWA

- 2 Małe i średnie przedsiębiorstwa a normalizacja w Europie
- 3 Europejska normalizacja – wyzwanie dla małych i średnich Przedsiębiorstw
- 4 Normy: wielki potencjał i ogromne wyzwanie dla małych i średnich przedsiębiorstw
- 5 Opracowywanie norm oraz przepisów z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy z uwzględnieniem potrzeb MŚP
- 6 Raport KAN wyróżniony jako przykład „dobrej praktyki” w Europie

TEMATY

- 7 Instrumenty, którymi dysponują środowiska BHP, aby wywierać wpływ na działalność normalizacyjną CEN

W SKRÓCIE

- 8 Bezpieczeństwo statyczne regałów do palet
Nowa baza danych „Normabase”
Komisja ds. Systemów Zarządzania
EUROSHNET

Małe i średnie przedsiębiorstwa

Małe i średnie przedsiębiorstwa są kręgosłupem wielu gospodarek narodowych. Jednak zasięg ich udziału w działaniach z zakresu normalizacji czy bezpieczeństwa i higieny pracy jest zazwyczaj bardzo ograniczony. Niniejsze wydanie KANBrief opisuje konkretne problemy, które stoją przed małymi i średnimi przedsiębiorstwami w obszarze normalizacji, a także proponuje zakres możliwych rozwiązań.

Małe i średnie przedsiębiorstwa a normalizacja w Europie

Małe i średnie przedsiębiorstwa są ważne dla europejskiej gospodarki: stanowią 99% przedsiębiorstw, 70% miejsc pracy i 50% wartości dodanej. Jednak z powodu ograniczeń w zasobach ludzkich i środkach finansowych, udział MŚP w działalności normalizacyjnej jest niewielki. Komisja Europejska zleciła więc przeprowadzenie badania, którego celem jest identyfikacja odpowiednich polityk oraz przedstawienie dobrych praktyk służących wspieraniu zaangażowanie MŚP w normalizację.

Mimo że proces normalizacyjny formalnie pozwala na zaangażowanie i wkład ze strony wszystkich stron, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz zakłady rzemieślnicze często nie zdają sobie sprawy z rozwoju normalizacji. A ponieważ udział MŚP w normalizacji jest bardzo mały, istnieje ryzyko, że ich interesy nie są odpowiednio uwzględniane w normach, o których przedsiębiorstwa dowiadują się dopiero po opublikowaniu ich jako normy krajowe.

Komisja Europejska zleciła więc przeprowadzenie badania, którego celem było zgromadzenie informacji na temat działalności i środków służących promowaniu CE i MŚP w obszarze normalizacji, a także przedstawienie wybranych dobrych praktyk. W tym celu EIM¹ przeprowadziło ankietę wśród przedstawicieli krajowej administracji, organizacji normalizacyjnych i stowarzyszeń firm w 32 krajach. W początkowej fazie projektu zidentyfikowano 400 działań. Na podstawie zasięgu, skuteczności, sprawności, złożoności procesu wdrożenia i natury problemów administracyjnych oraz możliwości przenoszenia

wyselekcjonowano 23 przykłady dobrych praktyk. Większość prowadzona jest przez krajowe instytucje normalizacyjne (11), stowarzyszenia skupiające rzemieślników oraz małe i średnie przedsiębiorstwa (6), a także przez instytucje administracji krajowej (4). Wybrane działania zostały szczegółowo opisane w raporcie².

Z projektu wynika kilka ogólnych zaleceń: ze względu na to, że dostępnych jest niewiele informacji na temat wyników wybranych działań, powinno się przeprowadzić szczegółową ewaluację. Forma i sformułowania używane w normach powinny być proste w celu uwzględnienia potrzeb MŚP. Szczególnie duży nacisk powinien być położony na zmotywowanie MŚP i zakładów rzemieślniczych do udziału w procesie normalizacji, co pozwoli na obronę ich interesów w tym obszarze.

Koos van Elk
KVE@eim.nl

- 1 EIM Business and Policy Research (www.eim.nl)
- 2 Raport dostępny jest do pobrania na stronie http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/craft/craft-studies/documents/standardisation/smes_and_standardisation_in_europe_6_11_2006.pdf

Kraj	MŚP a normalizacja – przykłady dobrych praktyk
CZ	Izba handlowa: sieć punktów informacyjnych dostarczających informacji na temat normalizacji w pobliżu siedziby przedsiębiorstwa
DE	Raporty KAN: informacje na temat zagadnień bezpieczeństwa i higieny pracy w normalizacji w różnych językach
DE	Komitet Normalizacyjny Budowy Maszyn (NAM) zarządzany przez Związek Niemieckiego Przemysłu Budowy Maszyn i Urządzeń, który reprezentuje około 2 500 MŚP
DK	Duński Uniwersytet Normalizacyjny: specjaliści z dziedziny normalizacji prowadzą zajęcia dla przedstawicieli MŚP
ES	Asimelec: promocja grup roboczych w celu upowszechniania informacji na temat normalizacji.
ES	AENOR: granty na uczestnictwo w europejskich i międzynarodowych spotkaniach normalizacyjnych
FI	SESKO: pokrywanie kosztów podróży dla celów promocji uczestnictwa MŚP w posiedzeniach Komitetów Technicznych
FR	Ministerstwo ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw: pakiet działań ukierunkowanych na dostosowanie norm do potrzeb MŚP, promocja ich stosowania
HR	Ministerstwo Gospodarki: program współfinansujący dla systemów certyfikacji firm ukierunkowany na zwiększenie stosowania norm i systemów zarządzania jakością.
HU	Bliska współpraca między krajowymi instytucjami normalizacyjnymi i organizacjami prowadzącymi szkolenia zawodowe, w tym organizacja seminariów i szkoleń
IT	Strona internetowa Krajowego Związku Ortodontów, www.cna.it/sno : dyskusja i wyjaśnienia nowo powstałych norm
IT	CEI: kongresy instytucjonalne: wiedza i kompetencje w zakresie normalizacji dla MŚP
LU	Działania zmierzające do zmniejszenia liczby norm ISO w zakresie bezpieczeństwa informacyjnego w celu zwiększenia wdrożenia w MŚP
MT	Wyprzedaż norm po obniżonych cenach w celu zachęcenia MŚP do stosowania norm międzynarodowych
NL	Projekt Świadomość: 10 podprojektów na temat rozwiązania problemów MŚP związanych z normalizacją
NO	Norweskie Forum Normalizacyjne: forum dyskusyjne, które doprowadziło do opracowania nowych projektów z dziedziny normalizacji i zwiększyło wiedzę MŚP na temat norm
PL	Instytut Spawalnictwa: szkolenia i seminaria dla MŚP na temat norm w przemyśle spawalniczym
PL	Związek Rzemiosła Polskiego: projekt szkoleniowy ukierunkowany na promowanie europejskich norm z zakresu ochrony środowiska
PT	Dział normalizacyjny IPQ: kontakty bezpośrednie z przedsiębiorcami w celu zwiększenia świadomości z zakresu normalizacji
SE	Szwedzka Komisja Elektrotechniczna: pokrywanie kosztów podróży związanych z uczestnictwem w spotkaniach normalizacyjnych, pod warunkiem sporządzenia raportu z przebiegu spotkania
SI	Izba Rzemiosła: seminaria i szkolenia na temat krajowych i europejskich norm oraz ich wdrażania
SK	Ministerstwo Ekonomii: granty dla MŚP na projekty badawczo-rozwojowe oraz z zakresu zarządzania jakością, a także na wprowadzenie norm technicznych
UK	Gambica: spotkania i biuletyny wspierające zaangażowanie w normalizację i podnoszenie świadomości

Europejska normalizacja – wyzwanie dla małych i średnich przedsiębiorstw

Przedstawiamy wywiad z Hansem-Wernerem Müllerem, prezesem Europejskiego Zrzeszenia Rzemiosła oraz Małych i Średnich Przedsiębiorstw dla Normalizacji (NORMAPME) oraz sekretarzem generalnym Europejskiej Unii Rzemieślników oraz Małych i Średnich Przedsiębiorstw (UEAPME). Hans-Werner Müller zakończy swoją kadencję jako sekretarz generalny UEAPME latem 2007.

Hans-Werner Müller
Prezes NORMAPME

Panie Prezesie, jak streściłby Pan rolę, którą NORMAPME odegrało dla małych i średnich przedsiębiorstw w Europie od momentu jego powołania?

Przypominam sobie, że pomysł stworzenia NORMAPME pojawił się w 1994 roku, podczas drugiej konferencji nt. Rzemiosła oraz MŚP w Berlinie. UEAPME, a także inne organizacje małych i średnich przedsiębiorstw rozpoczęły tworzenie odpowiedniej struktury dla powołania NORMAPME w momencie, gdy udział MŚP w procesie normalizacyjnym był w najlepszym przypadku niewielki, a w najgorszym przypadku właściwie nieistniejący. NORMAPME zaczęło działać w 1996 roku i mimo iż miało do pokonania różne trudności, przebyło długą drogę, aby ostatecznie stać się sukcesem.

Wierzę, że wartością dodaną, którą stworzyło Zrzeszenie jest uczynienie małych i średnich przedsiębiorstw widocznymi dla decydentów i instytucji normalizacyjnych. Ponadto NORMAPME jest w stanie reprezentować małe i średnie przedsiębiorstwa we wszystkich ważnych komitetach normalizacyjnych i podczas ważnych wydarzeń. W ten sposób małe przedsiębiorstwa mają godny zaufania i kompetentny głos, który jest słyszalny w miarę potrzeby.

Czy mógłby Pan polecić instytucjom normalizacyjnym lub Państwu Członkowskim sposób ułatwienia udziału MŚP w procesie normalizacyjnym?

Kilka badań wykonanych na potrzeby UE wykazuje, że kluczowym elementem bezpośredniego i udanego włączenia się MŚP w normalizację jest dobre planowanie, finansowanie dobrze zaplanowanych projektów, a także wsparcie finansowe dla organizacji małych i średnich przedsiębiorstw oraz szkolenie ekspertów. Środki, którymi mogą dysponować w tym momencie małe i średnie przedsiębiorstwa są ewidentnie niewystarczające aby wspierać ciągłą obecność MŚP. Ponadto małe i średnie przedsiębiorstwa potrzebują sieci odpowiednio rozmieszczonych punktów kontaktowych, które będą w stanie udzielać specjalistycznych informacji i pomocy.

W przypadku organizacji normalizacyjnych, sadzę, że powinny one dążyć do osiągnięcia zrównoważonej reprezentacji poprzez zwiększenie liczby ekspertów z małych i średnich przedsiębiorstw oraz poprzez oficjalne ograniczenie maksymalnej liczby przedstawicieli wszystkich zaangażowanych stron.

Od kilku lat normalizacja rozszerzyła się na nowe obszary, takie jak „systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy”, „odpowiedzialność społeczna organizacji” i „usługi”. Czy nie są to przypadkiem obszary, w których normalizacja nie jest do końca racjonalna?

Muszę przyznać, że nie do końca widzę potrzebę norm, które określają, jak zachowywać się w sposób „społecznie odpowiedzialny”. Europejskie małe firmy zawsze działały odpowiedzialnie, zwłaszcza jeśli pomyśli się o bliskich kontaktach, które mają one z klientami, pracownikami oraz o rzeczywistości społecznej, w której działają.

Jeśli chodzi o usługi, sądzę, że ważniejsze jest, aby normy powstające w tej dziedzinie były zgodne z potrzebami i wymaganiami dostawców usług, zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw, niż próby wprowadzenia norm ogólnie w każdym możliwym sektorze.

W jakim obszarze NORMAPME powinna się wykazać szczególną aktywnością w przyszłości?

Konieczne jest wprowadzenie zmian w istniejących normach, biorąc pod uwagę interesy małych i średnich przedsiębiorstw, ale równie ważne jest wpływanie na normy, które będą opracowywane dla nowych i pojawiających się technologii. Dlatego wierzę, że NORMAPME będzie bardzo aktywne w obszarach takich jak normy w dziedzinach takich jak e-biznes, e-governance czy e-zdrowie.

Będziemy również próbowali wprowadzić zaangażowanie MŚP w normalizację na następnym poziomie, kontynuując nasze działania na poziomie europejskim i międzynarodowym poprzez komitety CEN i ISO oraz łącząc się z przedstawicielami małych i średnich przedsiębiorstw w innych uprzemysłowionych krajach na całym świecie.

Oczywiście NORMAPME zawsze będzie promować uproszczenie norm oraz przyjęcie podstawowych wytycznych dotyczących wdrożeń w MŚP, aby zwiększyć ich konkurencyjność oraz wyzwolić ich potencjał gospodarczy.

Bardzo dziękujemy za wywiad.

Normy: wielki potencjał i ogromne wyzwanie dla małych i średnich przedsiębiorstw

W ostatnim badaniu prowadzonym przez EIM¹ przeanalizowano skuteczność działań ukierunkowanych na zwiększenie udziału małych i średnich przedsiębiorstw w normalizacji. W badaniu opisano 23 skuteczne działania. Ich liczba jest jednak ograniczona, a ich zasięg objął w najlepszym przypadku kilka tysięcy małych i średnich przedsiębiorstw. W związku z tym istnieje pilna potrzeba pojawienia się dodatkowych działań w celu stworzenia efektywnej działającej sieci wspomagającej MŚP.

Loucas Gourtsoyannis

Dyrektor
NORMAPME

Normy mają potencjał służący poprawie konkurencyjności przedsiębiorstw, zarówno małych jak i dużych. Jednak małe i średnie przedsiębiorstwa nie są w stanie w pełni go wykorzystać. Istnieje więc potrzeba podjęcia większych starań i lepszego zorganizowania się, co zapewni trwały efekt. Dotyczy to w szczególności następujących zagadnień:

1. Interesy małych i średnich przedsiębiorstw w normalizacji

System normalizacyjny jest w zasadzie solidny, oparty na demokratycznej zasadzie konsensusu i zapewnia udział wszystkich zainteresowanych stron w opracowywaniu projektów norm. I całkiem naturalne jest, że, tak jak w każdym systemie demokratycznym, silni gracze mogą wywierać na ten system zdecydowanie większy wpływ, niż gracze słabsi. Małe i średnie przedsiębiorstwa mają więc trudne zadanie: muszą stosować normy w codziennej działalności produkcyjnej, nie będąc jednocześnie w stanie systematycznie uczestniczyć w opracowywaniu norm.

Jednym ze sposobów na poprawienie funkcjonowania tego systemu mogłoby być stworzenie bardziej zrównoważonej reprezentacji w instancjach normalizacyjnych poprzez wprowadzenie oficjalnych ograniczeń w maksymalnej liczbie przedstawicieli poszczególnych grup do rozsądnego udziału (20-25%). Pozwoliłoby to zachować nieobowiązkowy charakter udziału w procesie normalizacyjnym, rozwiązując jednocześnie problem nadmiernego reprezentowania interesów niektórych grup.

2. Uproszczenie norm

Normy powinny być pisane tak prostym językiem, jak tylko jest to możliwe, aby były łatwo zrozumiałe dla małych i średnich przedsiębiorstw, a także łatwe do stosowania w codziennych działaniach. Normy zmieniły się w czasie – od prostych dokumentów zawierających wymagania techniczne do dokumentów, które zawierają wiele odniesień do innych norm i są zbyt ogólne, aby używać ich w małych przedsiębiorstwach bezpośrednio. W przypadkach norm, których charakter uniemożliwia proste wdrożenie, powinno się opracować dodatkowy, uproszczony podręcznik wdrożenia.

Małe i średnie przedsiębiorstwa powinny mieć dostęp do materiałów szkoleniowych opracowanych dla potrzeb poszczególnych sektorów oraz kontakt z ekspertami, którzy mogą pomóc we wdrożeniu norm. Materiały

pomocnicze muszą zostać opracowane na poziomie europejskim lub międzynarodowym, a następnie upowszechnione na poziomie krajowym, regionalnym i sektorowym przez władze krajowe, organizacje normalizacyjne i stowarzyszenia zrzeszające małe i średnie przedsiębiorstwa.

3. Akredytacja i certyfikacja

Stopień skomplikowania certyfikacji powinien być proporcjonalny do rozmiarów certyfikowanego przedsiębiorstwa. W przypadku MŚP oznacza to, że bardzo uproszczone schematy, z minimalną ilością pisemnej dokumentacji powinny wystarczyć do zagwarantowania zgodności z systemami zarządzania jakością i ochroną środowiska.

W rzeczywistości obecny system akredytacji uniemożliwia stworzenie uproszczonych procedur dla małych i średnich przedsiębiorstw i tym samym zmusza mikroprzedsiębiorstwa do wdrażania niepotrzebnie skomplikowanych systemów, które powstały dla potrzeb dużych firm. System akredytacji powinien zostać zmodyfikowany w taki sposób, aby pozwolić i zachęcić do używania uproszczonych systemów takich jak te, które stworzono dla potrzeb niektórych stowarzyszeń handlowych.

4. Ceny norm

Obecnie ceny norm wahają się od 50 € do 100 €, a w niektórych przypadkach są nawet większe. Badanie przeprowadzone przez NORMAPME wykazało, że w sektorze spożywczym średnia cena pojedynczej normy wynosi 120 €. Jeśli konieczny jest również zakup wszystkich odniesień do normy podstawowej, cena wzrasta do 2 200 €, co jest poważnym obciążeniem finansowym dla małych i średnich przedsiębiorstw. Zagadnienie to zostało również przedstawione w filmie wyprodukowanym przez NORMAPME² na temat normy EN 13241-1 – Bramy.

NORMAPME i jej „organizacja-matka” – UEAPME będą nadal reprezentować interesy małych i średnich przedsiębiorstw w europejskiej i międzynarodowej normalizacji. Zapraszamy one przedstawicieli MŚP ze wszystkich krajów do bardziej czynnego zaangażowania w ten proces.

Loucas Gourtsoyannis
info@normapme.com

1 Patrz artykuł na stronie 2

2 <http://www.normapme.com>

Opracowywanie norm oraz przepisów z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy z uwzględnieniem potrzeb MŚP

Ci, do których należą normy, są w posiadaniu rynków. Komentarz ten wygłoszony przez Otto Schelchta, byłego sekretarza stanu w Ministerstwie Gospodarki Niemiec, wskazuje na wagę norm – zarówno dla dużych firm międzynarodowych, jak i dla 900 tysięcy małych i średnich przedsiębiorstw w niemieckim handlu. Normalizacja zapewnia możliwość porównania towarów i usług. Porównywalność ta jest niezbędna dla funkcjonowania nowoczesnej gospodarki.

Jan Dannenbring

Jan Dannenbring
Związek Rzemiosła
Niemieckiego (ZDH)

Kierownik działu
odpowiedzialnego za rynek
pracy, politykę płacową
i prawo pracy

Bezpośrednią korzyścią płynącą z norm jest uproszczenie produkcji i sprzedaży. W ten sposób stanowią one podstawę racjonalizacji i redukcji kosztów. Jednak postęp techniczny, który ma miejsce we wszystkich sektorach przemysłu, jest przyczyną zwiększenia się liczby norm oraz ich złożoności. Dla małych i średnich przedsiębiorstw tendencja ta stanowi poważny problem w prowadzeniu codziennej działalności. Z powodu ograniczonych środków firmy te mają większe niż duże korporacje trudności w śledzeniu nowych norm oraz wdrażaniu ich do procesów produkcyjnych.

Mimo znaczenia, jakie ma normalizacja dla konkurencyjności przedsiębiorstw, narzucanie przez normy przesadzonych wymagań może czasami ograniczyć możliwości innowacyjne małych i średnich przedsiębiorstw. Dotyczy to w szczególności firm handlowych, które dostarczają raczej indywidualnych, niestandardowych rozwiązań, niż znormalizowanych towarów i usług. Procesy normalizacyjne, zarówno na poziomie krajowym, jak i europejskim, muszą więc umożliwić odpowiednią swobodę działania, tak aby kreatywność i elastyczność, a więc najważniejsze mocne strony firm handlowych, nie były przesadnie ograniczane. Zważywszy na przewagę małych i średnich przedsiębiorstw zarówno w gospodarce niemieckiej jak i europejskiej, jest więc niezwykle istotne, aby określone interesy MŚP były reprezentowane w procesie normalizacyjnym.

Proces tworzenia normy przez CEN trwa średnio 6 lat. Każdego roku opracowywanych jest około 1 500 norm, a także aktualizowane są istniejące normy. 85% nakładów finansowych, których wymaga działalność normalizacyjna ponoszą przedsiębiorstwa. W wyniku działalności normalizacyjnej mamy obecnie do czynienia z 17 tysiącami norm europejskich. Przedstawiciel firmy, która uczestniczy w europejskim projekcie normalizacyjnym, musi przeznaczyć około 10 dni każdego roku na spotkania. Należy do tego dodać jeszcze czas poświęcony na przygotowanie się do spotkań oraz przegląd i analizę normy, które następują po spotkaniu.

Liczby te pokazują wyraźnie, dlaczego małe i średnie przedsiębiorstwa tak rzadko są w stanie wyznaczyć przedstawicieli do uczestniczenia w pracach normalizacyjnych. W przeciwieństwie do dużych firm, w ramach których funkcjonują działy zajmujące się normalizacją, nie mają one specjalistycznego personelu, lub też nie są w stanie wydelegować jednego czy kilku przedstawicieli na wymagany okres. Koszty po-

dróży stanowią również poważny problem dla większości małych i średnich przedsiębiorstw. Dlatego tak ważne są działania prowadzone w Brukseli przez założone 10 lat temu Europejskie Zrzeszenie Rzemiosła oraz Małych i Średnich Przedsiębiorstw dla Normalizacji.

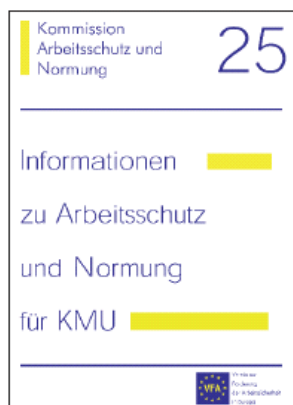
Normy są jednak ważne nie tylko dla produkcji i sprzedaży towarów. Stają się one ważnym parametrem w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. Od połowy lat dziewięćdziesiątych Komisja Ochrony Pracy i Normalizacji (KAN) działa na rzecz stworzenia wspólnej płaszczyzny dla bezpieczeństwa i higieny pracy oraz normalizacji. W KAN swoich reprezentantów mają Związek Rzemiosła Niemieckiego (ZDAH) i Centralne Zrzeszenie Niemieckich Rzemiosł Budowlanych (ZDB).

Pomimo działalności NORMAPME i KAN ukierunkowanej na reprezentowanie interesów małych i średnich przedsiębiorstw w procesie normalizacyjnym, specjalistyczne i złożone zadania, które są jego elementem, pozostają dla MŚP trudnym i jednocześnie koniecznym zagadnieniem. W sektorze handlu oraz w małych i średnich przedsiębiorstwach musi zwiększyć się świadomość istnienia norm i ich wagi, a tym samym chęć aktywnego zaangażowania się w proces normalizacyjny. I na odwrót, zarówno krajowe jak i europejskie instytucje muszą wspierać udział MŚP w normalizacji, aby normy, w tym te istotne dla bezpieczeństwa i higieny pracy, były opracowywane z uwzględnieniem potrzeb MŚP.

Jan Dannenbring
dannenbring@zdh.de

Raport KAN wyróżniony jako przykład „dobrej praktyki” w Europie

W badaniu przeprowadzonym przez Komisję Europejską¹ wybrano 23 przykłady dobrych praktyk ukierunkowanych na promocję udziału małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w europejskiej działalności normalizacyjnej. Wyboru dokonano z ponad 400 działań z 31 krajów europejskich. Wśród wybranych przykładów dwa pochodziły z Niemiec: Raporty KAN - Komisji Ochrony Pracy i Normalizacji oraz NAM – komitetu normalizacyjnego odpowiedzialnego za budowę maszyn.

Co sprawia, że działalność KAN jest szczególnie atrakcyjna dla małych i średnich przedsiębiorstw? Role odgrywa tu kilka istotnych elementów. Po pierwsze, raporty KAN zawierają wyniki badań i projektów prowadzonych przez KAN, w których analizowane są podstawowe obszary normalizacji, lub których tematem są typowe zagadnienia, ważne dla bezpieczeństwa i higieny pracy, a także dla normalizacji. Prowadzone badania nadzorowane są przez grupy projektowe działające w imieniu wszystkich grup tworzących KAN (pracodawców, pracowników, państwa, ubezpieczycieli od następstw nieszczęśliwych wypadków oraz DIN). MŚP mogą przedstawić ewentualne uwagi do projektu w trakcie jego trwania, poprzez grupy projektowe.

KAN przykłada szczególną wagę do dostarczania informacji praktycznych, służących wszystkim grupom, które zainteresowane są bezpieczeństwem i higieną pracy oraz normalizacją. W związku z tym opracowano szereg instrumentów, których rolą jest ułatwienie MŚP dostępu do normalizacji. Oprócz publikacji wyników badań w formie raportów KAN, najważniejsze wyniki upowszechniane są za pomocą kwartalnika **KANBrief**. Jest on publikowany w pięciu językach, a prezentowane treści ujęte są w zwartej i jednocześnie łatwej do zrozumienia formie. KANBrief dystrybuowany jest bezpłatnie – w formie drukowanej dociera do ponad ośmiu tysięcy prenumeratorów w 61 krajach. Jak wszystkie inne publikacje KAN, KANBrief udostępniany jest również w formie elektronicznej na stronie internetowej KAN (www.kan.de). Można go pobrać w każdej chwili – jego treść można również przeszukiwać. Na stronie można również znaleźć wszystkie archiwalne wydania **KANMail** – elektronicznej usługi informacyjnej. KANMail wydawany jest ad-hoc po angielsku, niemiecku i francusku i rozsyłany jest do około 3 tysięcy adresatów w 40 krajach. **Strona internetowa KAN** jest również wielojęzyczna i większość informacji dostępnych jest w języku angielskim, niemieckim i francuskim. Część informacji publikowana jest również po polsku, włosku i hiszpańsku.

Oprócz szczegółów bibliograficznych poszczególnych norm zawierają one również krótki opis ich treści, a w niektórych przypadkach również indeks. Korzystający z tych opcji mają więc możliwość wyszukania norm, które dotyczą ich pracy. Wygodną opcją jest bezpośredni link do wydawnictwa Beuth, gdzie można zakupić wybrane normy w formie elektronicznej lub drukowanej. Zamówione w ten sposób normy podlegają normalnym opłatom.

NoRA posiada dwie dodatkowe opcje, które są szczególnie przydatne dla MŚP. Pierwsza to **ErgoNoRA**, która umożliwia wyszukiwanie wszystkich norm, których treść dotyczy ergonomii. Zadaniem tej opcji jest promocja osiągnięć ergonomii w projektowaniu produktów. Natomiast opcja **„Projekty norm”** zapewnia przeglądanie norm, które są na etapie publicznej ankiety i do których nadal można zgłaszać uwagi. Jest to usługa szczególnie cenna dla małych firm, które nie są w stanie szczegółowo śledzić działalności normalizacyjnej. Przeglądając regularnie opracowywane normy, można zidentyfikować te, które będą miały potencjalny wpływ na zakres produkcji danej firmy. Odpowiednią normę można wówczas otrzymać, przeanalizować i zgłosić do niej uwagi. W przypadku, gdy uwagi dotyczą zagadnień bezpieczeństwa i higieny pracy, które zostały pominięte w normie, można je zgłosić za pośrednictwem KAN.

Dr.-Ing. J. Lambert
lambert@kan.de

1 http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/craft/craft-studies/documents/standardisation/smes_and_standardisation_in_europe_6_11_2006.pdf

Instrumenty, którymi dysponują środowiska BHP, aby wywierać wpływ na działalność normalizacyjną CEN

Per Znajomość poszczególnych etapów opracowywania norm jest niezwykle korzystna, jeśli zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy mają zostać włączone w proces normalizacyjny w odpowiednim czasie i za pomocą właściwych dróg. Raport KAN nr 34¹ zawiera istotne informacje na ten temat dotyczące normalizacji ISO. Opublikowany Raport KAN nr 35² opisuje proces tworzenia norm CEN³ i zakres, w którym środowiska BHP mogą wpływać na proces normalizacyjny.

Propozycja normy: projekt normy europejskiej może zostać zainicjowany i podlegać wpływom krajowych lub europejskich **organizacji normalizacyjnych**, a także mandatowi Komisji Europejskiej. W związku z tym, że **zakres** normy musi zostać określony na etapie przyjęcia propozycji jej tematu, na kierunku, w którym podaży treść przyszłej normy, również można wpłynąć na tym początkowym etapie.

Opracowanie: dokumenty normy opracowywane są przez komitety techniczne CEN (TC) oraz grupy robocze (WG). Komitety techniczne, które składają się z delegatów, zajmują się zagadnieniami ogólnymi. Właściwa działalność techniczna prowadzona jest przez **ekspertów** krajowych w grupach roboczych. W przeciwieństwie do delegatów, eksperci nie są związani stanowiskiem komitetów krajowych.

Zarówno delegaci komitetów technicznych, jak i eksperci grup roboczych są ważnymi punktami kontaktowymi, dzięki którym można włączyć interesy BHP. Należy im zagwarantować pewien poziom zakresu negocjacji i muszą oni przedłożyć uwagi na piśmie w odpowiednim czasie, a następnie przedstawić je ustnie. Właściwie funkcjonująca **sieć ekspertów** pomaga w szukaniu sprzymierzeńców i przekazywaniu informacji.

Ankieta publiczna: w przeciwieństwie do swojego odpowiednika na poziomie ISO, trwająca pięć miesięcy ankieta publiczna i prowadzona w państwach członkowskich, pozwala na przedstawienie wyczerpujących **uwag technicznych** na temat projektu normy europejskiej.

skiej. Również na tym etapie, uwzględnienie uwag leży w rękach delegatów i ekspertów.

Zatwierdzenie: po zakończeniu ankiety publicznej oraz, w przypadku norm mandatowych potwierdzenia przez konsultanta CEN, że spełnia ona wymagania dyrektywy, przeprowadza się dwumiesięczną ankietę na temat końcowej wersji projektu normy europejskiej. Jest to procedura dopuszczająca jedynie głosowania na tak lub na nie – na tym etapie nie jest już możliwe wprowadzanie zmian technicznych. Norma jest wówczas przyjęta w formie niezmienionej, jako norma krajowa. Istnieje minimalna swoboda modyfikowania jej w postaci wprowadzenia treści informacyjnych do krajowego **wstępu** lub krajowych **aneksów**.

Rewizja: norma podlega rewizji w ciągu pięciu lat. Jeśli pojawiły się problemy z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, jest to właściwy moment, aby wystąpić o rewizję normy. Wniosek o rewizję musi zostać zgłoszony poprzez komitet krajowy.

Sposoby alternatywne: dalsze sposoby, za pomocą których można wpływać na treść normy to zwrócenie się do przedstawicieli przemysłu i organizacji liaison, takich jak ETUI-REHS, NORMAPME, ANEC, BUSINESSEUROPE, ILO, WHO, itp.

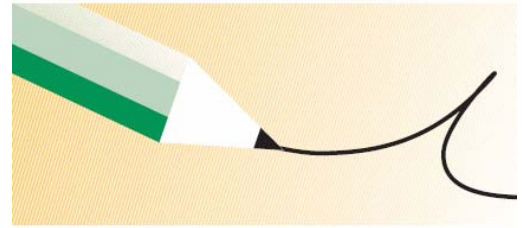
Angela Janowitz
janowitz@kan.de

Etap opracowywania	Zakres wpływu
Rozpoczęcie	<ul style="list-style-type: none"> Wniosek zgłoszony do komitetu krajowego Wpływ na mandat Określenie zakresu
Opracowywanie	<ul style="list-style-type: none"> Udział w pracach komitetów krajowych Przedstawienie uwag w formie pisemnej na wczesnym etapie, a następnie osobiście podczas posiedzenia komitetu Ustalenie punktów do negocjacji (delegaci i eksperci) Sieć ekspertów
Ankieta dotycząca projektu normy (5 miesięcy)	<ul style="list-style-type: none"> Zgłoszenie uwag technicznych Zarejestrowanie A-poprawki Kontakt z delegatami i ekspertami
Ankieta dotycząca końcowego projektu normy	<ul style="list-style-type: none"> Krajowy załącznik informacyjny lub wstęp
Rewizja po pięciu latach	<ul style="list-style-type: none"> Zgłoszenie wniosku o rewizję
Wszystkie etapy	<ul style="list-style-type: none"> Organizacje przemysłowe i liaison

1 KAN-Brief 1/06, str. 2

2 Raport KAN nr 35, dostępny w języku angielskim i niemieckim, można otrzymać bezpłatnie w Sekretariacie KAN lub pobrać ze strony www.kan.de

3 Patrz również KANBrief 2/05, str. 8-9; Zasady normalizacji CEN: www.cen.eu/boss/supporting/reference+documents/reference+documents.asp

Bezpieczeństwo statyczne regałów do palet

Projekt normy prEN 15512 dotyczącej zasad projektowania konstrukcji systemów magazynowych jest obecnie na etapie głosowania. Obszar ten nie jest zharmonizowany na poziomie europejskim, a w Niemczech podlega regulacji BG (BGR) 234 dotyczącej obiektów i urządzeń magazynujących, odpowiednimi referencjami normatywnymi (np. serii norm DIN 18800). W kilku innych krajach europejskich nie ma szczegółowych przepisów regulujących projektowanie regałów paletowych.

Jednak od kilku lat dokument 10.2.02 „Kodeks projektowania systemów magazynowych” został udostępniony przez FEM (European Federation of Materials Handling and Storage Equipment). Treść tego dokumentu została włączona do projektu normy CEN/TC 344. W projekcie tym zawarte zostały czynniki bezpieczeństwa, które są znacznie niższe, niż te które obowiązują w niemieckich przepisach.

Zainteresowane grupy reprezentowane na posiedzeniach niemieckiego komitetu zwierciadlanego pierwotnie dążyły do tego, aby w normie znalazły się istniejące wyższe niemieckie czynniki bezpieczeństwa dotyczące projektowania regałów paletowych. Nie udało im się jednak tego dokonać na poziomie europejskim. Większość ekspertów komitetu zwierciadlanego próbowała wówczas doprowadzić do przyjęcia normy z krajowym aneksem, w którym znalazłyby się czynniki obowiązujące w Niemczech i te ustalone przez projekt normy. Ze względu na to, iż był to kompromis nie do zaakceptowania z punktu widzenia BHP, z inicjatywy eksperta BG odpowiedzialnego za sektor handlu hurtowego i magazynowania, Komisja Ochrony Pracy i Normalizacji została poproszona o zaangażowanie się. W głosowaniu większością względną środowiska BHP doprowadziły jedynie do wstrzymania się Niemiec od głosowania na etapie ankiety publicznej.

Silny nacisk na złagodzenie wymagań spowodowany jest przez niektóre firmy obecne na rynku, które sprzedają regały paletowe o pojemności nośnej bliskiej ustalonej granicy. Obecnie zamia-

rem jest zbliżenie wymagań aktualnego projektu normy do tej granicy, co jest niemożliwe do zaakceptowania z punktu widzenia BHP. W tej sytuacji, Holandia, która posiada ustawodawstwo z tego obszaru, zgłosiła poprawkę w postaci aneksu krajowego.

Pozostałe komitety CEN/TC, w których obszarze zainteresowań znajdował się ten projekt, nie były odpowiednio zaangażowane w proces normalizacyjny. Producenci urządzeń magazynujących obawiają się teraz, że przez słabsze regały może wzrosnąć prawdopodobieństwo wypadków spowodowanych wstrząsami regałów.

Byłoby pożądane, aby środowiska BHP w Europie intensywniej zajęły się tym zagadnieniem, a także podjęły odpowiednie działania na poziomie krajowych komitetów zwierciadlanych.

Nowa baza danych „Normabase”

Wkrótce EUROGIP będzie miał do zaoferowania nową, francuskojęzyczną bazę danych, w której znajdą się informacje na temat obecnie prowadzonych projektów normalizacyjnych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy (www.eurogip.fr → Normabase). W części ogólnodostępnej znajdują się tytuły norm oraz informacje na temat postępu prac. Użytkownicy, którzy chcieliby skomentować istniejące informacje, będą mogli to uczynić za pomocą specjalnej opcji. W bazie znajdują się również krótkie wyjaśnienia na temat norm typu C z obszaru dyrektywy maszynowej.

W części dla zarejestrowanych użytkowników można będzie znaleźć dane kontaktowe ekspertów z dziedziny BHP czynnie działających w normalizacji. Znajdzie się tam również lista europejskich i międzynarodowych komitetów normalizacyjnych, w skład których wchodzi francuscy eksperci.

Komisja ds. Systemów Zarządzania

W wyniku seminarium w maju 2006 w ramach Niemieckiego Instytutu Norma-

lizacyjnego DIN utworzono Komisję ds. Systemów Zarządzania (KMS). Do jej zadań należą:

- czynny udział w Strategicznej Grupie Doradczej ISO/TMB ds. Norm Systemów Zarządzania
- monitorowanie norm dotyczących zarządzania i systemów zarządzania, które opracowywane są poza ISO; udział w opracowywaniu strategii ukierunkowanej na większą integrację zainteresowanych organizacji z ISO
- formułowanie opinii na temat propozycji krajowych, europejskich czy międzynarodowych norm dotyczących zarządzania i systemów zarządzania, w przypadku których nie utworzono jeszcze krajowych komitetów zwierciadlanych
- koordynowanie opracowywania norm dotyczących zarządzania i systemów zarządzania, które mają wpływ na zakres prac innych komitetów normalizacyjnych
- wsparcie w postaci środków finansowych i osobowych

Komisja nie prowadzi własnej działalności normalizacyjnej. Opracowywanie norm czy inne formy publikacji dotyczące konkretnych zagadnień systemów zarządzania (takich jak systemy zarządzania jakością i środowiskiem) są zadaniem komitetów normalizacyjnych, a nie KMS.

EUROSHNET

Siec ekspertów EUROSHNET (www.euroshnet.org) zaprasza ekspertów BHP do rozpoczęcia lub też do włączenia się w dyskusję na nowym forum „Zagrożenia chemiczne”. Wśród tematów znaleźć można między innymi zagrożenia takie jak wykrywanie i określanie emisji oraz narażenia, działania prewencyjne, używanie niebezpiecznych substancji chemicznych i toksykologia.

Imprezy

Informacja	Temat	Kontakt
04.09. - 05.09.07 Luzern	Workshop Steuerungen in der Maschinensicherheit	IVSS Tel.: +49 621 4456 2213 http://www.ivss.org/german/news.htm
19.09.07 Düsseldorf	A+A 2007 Congress session OSH Networks at work - Network meets network	BASI CCD Süd, Stadthalle; 14-17 h basi@hvbq.de
24.09. - 28.09.07 Dresden	Seminar Englisch für Mitarbeiter im Arbeitsschutz	BGAG Tel.: +49 351 457 1129 www.bgag-seminare.de
26.09. - 28.09.07 Dresden	Seminar Sichere Produkte in Verkehr bringen: Die praktische Umsetzung des GPSG	BGAG Tel.: +49 351 457 1618 www.bgag-seminare.de
27.09. - 28.09.07 Berlin	35. Konferenz Normenpraxis Spannungsfeld Normung und Recht	DIN Tel.: +49 30 2601 2985 www.beuth.de > DIN Tagungen & Seminare > 35. Konferenz (Suche)
07.10. - 10.10.07 Amsterdam	Congress EUROTOX 2007	European Societies of Toxicology Tel.: +31 317 483 971 www.eurotox2007.org
15.10 - 17.10.07 Dresden	Seminar Die EG-Maschinenrichtlinie und ihre Anforderungen	BGAG Tel.: +49 351 457 1618 www.bgag-seminare.de
23.10 - 25.10.07 Barcelona	Foire/Fair/Messe + Conférence/Congress/ Kongress Preventia	Event Consulting Tel.: +34 93 237 0901 http://www.preventia.org/prev2007/ficha-e.htm
07.11 - 09.11.07 Dresden	Seminar Grundlagen der Normungsarbeit im Arbeitsschutz	BGAG Tel.: +49 351 457 1610 www.bgag-seminare.de
13.11. - 16.11.07 Tokyo	Conference Safety of industrial automated systems	SIAS (and IRSST, BGIA, INRS, HSE, NIOSH, RIA, SUVA, Meji Univ., Nagaoka Univ.) Tel.: +81 6 6202 0224 www.sias2007.org

Zdrój: KANBrief 2/07

Impressum

Verein zur
Förderung der
Arbeitssicherheit
in Europa

Edytor Verein zur Förderung der Arbeitssicherheit in Europa e.V. (VFA) za pomocą funduszy Federalnego Ministerstwa Pracy i Spraw Socjalnych; **Redakcja** Kommission Arbeitsschutz und Normung (KAN), Büro KAN – Sonja Miesner, Michael Robert; **Dyrecja** Dr.-Ing. Joachim Lambert Alte Heerstr. 111 D – 53757 Sankt Augustin; **Tłumaczenie** Katarzyna Buszkiewicz-Seferynska, Krzysztof Makowski; **Wydanie kwartalnie, bezpłatnie** Tel.: +49 2241 231 3463 Fax: +49 2241 231 3464 Internet: www.kan.de E-Mail: info@kan.de